

1 Po spełnieniu jakich warunków można uzyskać rozwód?

Pozew o rozwód może wnieść jedno z małżonków albo oboje małżonkowie. W określonych okolicznościach rozwód musi poprzedzać sześciomiesięczny okres na przemyślenie decyzji. Dzieje się tak, jeżeli:

wnoszą o to oboje małżonkowie;

jedno z małżonków zamieszkuje na stałe ze wspólnym dzieckiem małżonków w wieku poniżej 16 roku życia, które znajduje się pod jego pieczę; lub tylko jedno z małżonków domaga się rozwodu.

W pewnych wyjątkowych przypadkach nawet małżeństwa, do których odnoszą się powyższe warunki, mają prawo do rozwodu bez wspomnianego okresu na przemyślenie decyzji. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku, gdy małżonkowie żyją osobno już od dwóch lat. Jedno z małżonków ma także prawo do rozwodu bez wcześniejszego okresu na przemyślenie decyzji, jeżeli zostanie ustalone, że małżonek mógł zostać zmuszony do zawarcia związku małżeńskiego, lub jeżeli małżonek zawarł związek małżeński przed ukończeniem 18 roku życia bez odpowiedniego urzędowego zezwolenia. Oboje małżonkowie mają prawo do rozwodu bez wcześniejszego okresu na przemyślenie decyzji, jeżeli związek małżeński został zawarty, mimo że małżonkowie są bliskimi krewnymi, lub jeżeli związek małżeński został zawarty, mimo że jedno z małżonków było już w związku małżeńskim lub jedno z małżonków żyło w zarejestrowanym związku partnerskim, a taki poprzedni związek małżeński lub związek partnerski nie został rozwiązany.

2 Jakie są podstawy orzeczenia rozwodu?

Małżonek ma zawsze prawo uzyskać wyrok rozwodowy i nie musi podawać żadnych szczególnych przyczyn w pozwie o rozwód.

3 Jakie są skutki rozwodu w odniesieniu do:

3.1 osobistych relacji pomiędzy małżonkami (np. nazwisko)?

Małżonek, który przyjął nazwisko współmałżonka, ma prawo wrócić do nazwiska, którego używał ostatnio w stanie wolnym.

3.2 podziału majątku małżonków?

Po rozwodzie nastąpi podział majątku pomiędzy małżonkami. Zgodnie z ogólną zasadą majątek dzieli się pomiędzy małżonków na równe części. Przyczyna rozpadu małżeństwa jest zupełnie nieistotna z punktu widzenia podziału majątku małżeństwa.

3.3 małoletnich dzieci małżonków?

Po rozwodzie małżonkowie automatycznie nadal sprawują wspólną pieczę nad dziećmi. Sąd może jednak znieść wspólną pieczę:

z urzędu, jeżeli uzna, że wspólna pieczę wyraźnie nie służy dobru dziecka; lub

na wniosek jednego z małżonków, jeżeli sąd uzna, że sprawowanie wyłącznej pieczy przez jednego z rodziców jest najlepszym zabezpieczeniem interesów dziecka.

Jeśli oboje małżonkowie zwrócą się o zniesienie wspólnej pieczy, sąd ma obowiązek przychylić się do ich prośby.

Oboje rodzice mają obowiązek utrzymywania swoich dzieci. Rodzic, który nie mieszka z dzieckiem, spełnia obowiązek alimentacyjny, płacąc drugiemu rodzicowi alimenty na dziecko.

3.4 obowiązku alimentacyjnego względem współmałżonka?

Po rozwodzie małżonkowie mają obowiązek sami zapewnić sobie utrzymanie. Wyjątki dotyczą tylko szczególnych sytuacji, jeżeli na przykład jedno z małżonków ma kłopoty z utrzymaniem się samodzielnie po ustaniu długoletniego małżeństwa lub w przypadku wystąpienia innych szczególnych przyczyn.

4 Co w praktyce oznacza termin prawny „separacja sądowa”?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące separację sądową.

5 Jakie są warunki orzeczenia separacji sądowej?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące separację sądową.

6 Jakie są skutki prawne separacji sądowej?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące separację sądową.

7 Co w praktyce oznacza termin „unieważnienie małżeństwa”?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące unieważnienie małżeństwa. Ustanie małżeństwa następuje, gdy jedno z małżonków umrze albo w następstwie wyroku rozwodowego wydanego przez sąd.

8 Jakie są warunki orzeczenia unieważnienia małżeństwa?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące unieważnienie małżeństwa.

9 Jakie są skutki prawne unieważnienia małżeństwa?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące unieważnienie małżeństwa.

10 Czy istnieją jakieś alternatywne sposoby, poza drogą sądową, rozwiązywania problemów związanych z rozwodem?

O rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód może zdecydować tylko sąd. Istnieją jednak alternatywne sposoby rozwiązywania różnych problemów, które mogą powstać w związku z rozwodem.

Małżonkowie mogą skorzystać z tzw. „mediacji rodzinnej”, która ma na celu rozwiązywanie konfliktów dotyczących związku. W taki sposób można pomóc małżonkom rozwiązać problemy i konflikty, tak aby dalej mogli pozostać w związku małżeńskim. Jeżeli separacja już jest faktem, mediacja rodzinna może pomóc załagodzić konflikt i umożliwić dorosłym wspólne funkcjonowanie w roli rodziców. Mediację rodzinną oferuje sektor publiczny (jednostki samorządu terytorialnego), organy kościelne i inne podmioty. Jednostki samorządu terytorialnego są odpowiedzialne za zapewnienie, aby mediację rodzinną oferowano wszystkim, którzy się o nią zwrócą.

Małżonkowie mają też prawo do tzw. rozmów na temat współpracy. Rozmowy te nie są nastawione na relacje dorosłych, ale dotyczą dzieci. Celem rozmów na temat współpracy jest przede wszystkim osiągnięcie porozumienia w kwestiach związanych z pieczę nad dziećmi, miejscem zamieszkania dzieci oraz kontaktami z nimi. Rozmowy na temat współpracy prowadzą wykwalifikowani doradcy. Jednostki samorządu terytorialnego są odpowiedzialne za zapewnienie, aby rozmowy na temat współpracy były dostępne dla wszystkich, którzy się o nie zwrócą.

Jeżeli małżonkowie chcą dokonać zmian w zakresie pieczy nad ich wspólnymi dziećmi, miejscem zamieszkania dzieci lub kontaktami z nimi, mogą to zrobić, zawierając umowę. Umowę taką musi zatwierdzić ośrodek pomocy społecznej prowadzony przez organy samorządu terytorialnego.

11 Gdzie należy złożyć pozew/wniosek o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa? Jakich formalności należy dopełnić i jakie dokumenty należy załączyć do pozwu/wniosku?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące separację sądową lub unieważnienie małżeństwa.

Pierwszym warunkiem złożenia pozwu o rozwód w szwedzkim sądzie jest ustalenie, czy sąd szwedzki jest właściwy do rozpoznania takiej sprawy. Warunek ten jest oczywiście spełniony, jeżeli obydwójce małżonkowie są obywatelami Szwecji i mają miejsce zamieszkania w Szwecji. Sąd szwedzki jest także właściwy w następujących przypadkach:

jeżeli obydwójce małżonkowie są obywatelami Szwecji;

jeżeli powód jest obywatelem Szwecji i posiada miejsce zamieszkania w Szwecji lub jeżeli wcześniej, po ukończeniu 18 roku życia, miał miejsce zamieszkania w Szwecji;

jeżeli powód nie jest obywatelem Szwecji, ale ma miejsce zamieszkania w Szwecji od co najmniej roku, lub

jeżeli pozwany ma miejsce zamieszkania w Szwecji.

Jeżeli okaże się, że sąd szwedzki jest właściwy do przeprowadzenia postępowania rozwodowego, sprawę rozpoznaje sąd rejonowy (*tingsrätt*) w Szwecji, w którego okręgu jedno z małżonków ma miejsce zamieszkania. Jeżeli żadne z małżonków nie ma miejsca zamieszkania w Szwecji, sprawę rozpoznaje Sąd Rejonowy w Sztokholmie (Stockholms tingsrätt).

Sprawę rozwodową można wnieść do sądu rejonowego na dwa sposoby. Jeżeli oboje małżonkowie chcą rozwodu, mogą złożyć wspólny wniosek o rozwód.

Jeżeli jednak rozwodu domaga się tylko jedno z małżonków, wówczas taki małżonek musi złożyć pozew do sądu rejonowego. W obydwu przypadkach należy dołączyć akty urodzenia obojga małżonków. Z odpowiednim wnioskiem należy zwrócić się do szwedzkiego Urzędu Skarbowego (Skatteverket).

12 Czy mogę uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

W sprawie, która dotyczy rozwodu i związanych z nim kwestii, pomoc prawna przysługuje wyłącznie w przypadku, gdy istnieją ku temu *szczególne podstawy*.

13 Czy istnieje możliwość wniesienia odwołania od orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa?

W prawie szwedzkim nie istnieją żadne przepisy regulujące separację sądową lub unieważnienie małżeństwa.

Tak, od wyroku rozwodowego można wnieść apelację.

14 Co powinienem zrobić, aby państwo członkowskie uznało orzeczenie rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydane przez sąd innego państwa członkowskiego?

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2201/2003 [PLEASE PROVIDE LINK] dotyczącym jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (rozporządzenie Bruksela II) orzeczenie wydane w jednym państwie członkowskim jest uznawane w innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania. Istnieją jednak określone podstawy nieuznania orzeczenia.

Główną zasadą zgodnie z rozporządzeniem Bruksela II jest zatem fakt, że orzeczenie dotyczące rozwodu, separacji sądowej lub unieważnienia małżeństwa wydane w dowolnym innym państwie członkowskim jest automatycznie jednakowo traktowane i wywiera taki sam skutek prawny jak równoważne orzeczenie sądu szwedzkiego. Chociaż rozporządzenie to opiera się na zasadzie automatycznego uznania, istnieje jednak możliwość uzyskania przez zainteresowaną stronę potwierdzenia, że orzeczenie sądu zagranicznego jest uznawane lub nie jest uznawane w Szwecji. Wniosek w tej sprawie należy złożyć w Sądzie Apelacyjnym Svea (Svea hovrätt), który na tym etapie postępowania wydaje orzeczenie w sprawie wniosku bez konsultacji ze stroną przeciwną.

15 Do którego sądu należy się zwrócić, aby sprzeciwić się uznaniu orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego? Jaka procedura ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Aby skorzystać z przewidzianej w rozporządzeniu Bruksela II możliwości uzyskania potwierdzenia uznania orzeczenia sądu zagranicznego w Szwecji (zob. pytanie 14 powyżej) [PLEASE PROVIDE LINK TO QUESTION 14 ABOVE], należy złożyć wniosek w Sądzie Apelacyjnym Svea (Svea hovrätt). Jeżeli w wyniku takiego postępowania Sąd Apelacyjny Svea orzeknie, że dany wyrok ma być uznawany w Szwecji, druga strona ma możliwość odwołania się od takiego orzeczenia. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy składa się w Sądzie Apelacyjnym Svea, który w dalszym toku postępowania przesłuchuje obydwie strony. Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego Svea w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy można odwołać się do Sądu Najwyższego (Högsta domstolen).

16 Jakie przepisy prawa odnoszące się do rozwodu stosuje sąd w postępowaniu rozwodowym pomiędzy małżonkami, którzy nie mieszkają w danym państwie członkowskim, lub którzy są obywatelami różnych państw?

Pozew o rozwód, który rozpatruje sąd szwedzki, zawsze jest rozpatrywany zgodnie z prawem szwedzkim (*zasada prawa państwa sądu orzekającego*).

W niektórych przypadkach *bierze się jednak również pod uwagę* przepisy prawa innego państwa. Taka sytuacja ma miejsce w następujących przypadkach: jeżeli oboje małżonkowie są cudzoziemcami i żadne z nich nie ma miejsca zamieszkania w Szwecji od co najmniej roku, nie można wydać wyroku rozwodowego wbrew woli jednego z małżonków, jeżeli nie zachodzą przesłanki rozwodu zgodnie z prawem państwa, którego obywatelami są małżonkowie lub jedno z nich;

jeżeli oboje małżonkowie są cudzoziemcami i jedno z nich twierdzi, że nie zachodzą przesłanki ustania małżeństwa zgodnie z prawem państwa, którego jest obywatelem, nie można wydać wyroku rozwodowego, jeżeli dla dobra małżonka lub dla dobra wspólnego dziecka małżonków istnieją poważne argumenty przeciwko wydaniu takiego wyroku.

Należy podkreślić, że nawet w obu powyższych przypadkach chodzi po prostu o zastosowanie prawa szwedzkiego, ale z pewnym zabezpieczeniem przed wydaniem wyroku rozwodowego zgodnie z prawem szwedzkim w sytuacjach, w których małżonkowie mają niewielki związek ze Szwecją oraz istnieją poważne argumenty przeciwko wydaniu takiego wyroku.

Ostatnia aktualizacja: 21/12/2015

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.